

60. møde

Fredag den 9. marts 1990 kl. 10.00

Dagsorden:**1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 22:**

Forespørgsel til arbejdsministeren [om, hvad regeringen vil gøre for at fjerne blokadeterroren].

Af Glistrup (FP) m.fl.

2) Første behandling af lovforslag nr. L 192:

Forslag til lov om ændring af lov om markedsføring.

Af Birthe Hansen (SF) m.fl.

3) Første behandling af lovforslag nr. L 184:

Forslag til lov om ændring af lov om musik. (Musikskoler).

Af Ingerlise Koefoed (SF) og Søren Hansen (S) m.fl.

4) Første behandling af lovforslag nr. L 185:

Forslag til lov om ændring af ophavsretsloven og fotografiloven. (Vederlagsordning for uindspillede bånd).

Af Søren Hansen (S) og Ingerlise Koefoed (SF) m.fl.

5) Første behandling af lovforslag nr. L 201:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension. (Administrative ydelser).

Af arbejdsministeren (Kirkegaard).

6) Første behandling af lovforslag nr. L 193:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension og lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond.

Af Aage Frandsen (SF) m.fl.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 22:

Forespørgsel til arbejdsministeren [om, hvad regeringen vil gøre for at fjerne blokadeterroren].

Af Glistrup (FP) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 6/3 90).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 192:

Forslag til lov om ændring af lov om markedsføring.

Af Birthe Hansen (SF) m.fl.

(Fremsat 20/2 90).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling**Industriministeren (Anne Birgitte Lundholt):**

Lovforslaget, vi skal behandle, går ud på en ændring af markedsføringsloven, således at der i § 10, stk. 2, indsættes et nyt nummer 3, hvorefter tryksager tydeligt skal mærkes med firma-navn, institution, forening eller lignende, adresse og telefonnummer, og således at det på selve tryksagen tydeligt skal angives, om der er tale om information eller reklame.

Det fremgår af bemærkningerne, at formålet med lovændringen er at skabe mulighed for, at den private forbruger fremover ved markering på brevkasse eller brevsprække kan sige nej til modtagelse af adresseløse forsendelser, når disse ikke er mærkede som information. De nærmere retningslinjer for, hvad der skal forstås ved henholdsvis reklame og information, foreslås udarbejdet af forbrugerombudsmanden.

Som det allerede er tilkendegivet af min kollega kommunikationsministeren ved behandlingen i Folketinget den 20. februar 1990 af Kristeligt Folkepartis beslutningsforslag nr. B 56 om reduktion af mængden af reklametryksager, er regeringen sympatisk indstillet over for en række af de motiver, der ligger til grund for forslagen, men den konkrete udformning må

[Industriministeren]

overvejes i overensstemmelse med regeringens politik, bl.a. med henblik på afbureaukratisering.

Jeg har noteret mig, at kommunikationsministeren ved samme lejlighed har oplyst, at der i Post- og Telegrafvæsenet arbejdes på at udvikle en administrativ ordning, hvorefter afsenderen afgør, om en forsendelse ønskes omdelt til samtlige husstande eller forsendelsen kan undtages fra omdeling til de husstande, der med nej tak-skilte har frabedt sig levering af adresseløse forsendelser. Ordningen kræver ikke ændringer af postloven, og jeg forstår, at tidshorizonten for en indførelse af en sådan ordning er 2-3 måneder.

Jeg forstår endvidere, at kommunikationsministeren, dersom en sådan administrativ ordning ikke viser sig tilfredsstillende, er indstillet på at arbejde for, at postloven ændres, så postvæsenet får hjemmel til at fravige sin generelle besørgelsespligt for adresseløse forsendelser.

Da kommunikationsministeren således allerede har igangsat et arbejde med henblik på løsning af problemet, må jeg på regeringens vegne afvise lovforslaget.

Tove Lindbo Larsen (S):

Der kan være mange grunde til at gribe ind over for den overflod af reklamer og lignende, der vælter ind ad brevsprækkerne, især sidst på ugen. Der har også været gjort flere forsøg på i det mindste at gøre det muligt for folk at ønske sig fritaget for papirdyngerne. Ud over forslaget her har Kristeligt Folkepartis forslag været til behandling for nylig i folketingssalen, kommunikationsministeren har jo også gjort forsøget, og så vidt jeg kunne forstå, arbejder industriministeren nu også på at finde en løsning.

Alle forslagene støder på problemet angående hvad der er information, hvad der er reklame, hvad der er en avis (lokalavis), der kommunikerer med ytringsfriheden i ryggen.

Overordnet alt dette er, at det koster træer. Mangelen på grønne træer og den deraf følgende indflydelse på miljøet skal ikke undervurderes. Det drejer sig også om alle de farvestoffer af mere eller mindre giftige kemikalier, der spadserer rundt i miljøet. Dertil kommer problemerne med at skaffe sig af med det hele igen, både fysisk med at bære det ned eller ud og spørgsmålet om genbrug, afbrænding, eller hvordan det nu måtte ende, til skade for miljø-

et. Der er også hensynet til dem, der bringer papirdyngerne ud: postbudene eller de til formålet engagerede distributører.

Den endelige løsning mener vi ikke er fundet endnu, heller ikke med dette forslag. Ideen om at lade afgørelsen af, om det er information eller reklame, ligge hos forbrugerombudsmanden, som derefter skal mærke tryksagen, er heller ikke helt god. Modtageren er måske ikke helt enig med forbrugerombudsmanden i hans vurdering af, om det er information eller reklame.

Endelig er vi også meget optaget af, hvad der kræves af administrationsomkostninger til mærkning og lign. Det er ikke ligegyldigt for os, om der kommer nye nedskæringer på postvæsenets område. Derfor er det vigtigt for os, at vi finder den rigtige løsning.

Vi vil meget gerne være med til at løse dette problem, men vi synes altså ikke, columbusægget er fundet endnu. Det må i hvert fald heller ikke blive sådan, at de postbude m.fl., der skal bringe sagerne ud, skal vurdere det ene eller det andet.

Jeg har også læst, at kommunikationsministeren mener, at måske kunne den, der fremstiller tryksagen, selv afgøre, om det er information eller reklame. Det synes jeg heller ikke er nogen helt god idé.

Der er mange ting, der trænger sig på, for at vi kan finde den rigtige løsning. Vi synes ikke, at dette forslag løser problemet helt, men vi vil meget gerne være med til at arbejde videre med det. Der er mange, mange hensyn i denne sag, og derfor vil jeg slet ikke afvise lovforslaget, men sige, at vi må arbejde videre med sagen.

Ole Bernt Henriksen (KF):

Mit partis ordfører befinder sig i øjeblikket i Karup. Han har bemyndiget mig til at udtale mig ganske på linje med ministeren.

Svend Heiselberg (V):

Jeg synes, at der er noget rigtigt i lovforslaget, og når man næsten daglig får smidt et par kilo papir ind gennem brevsprækken, kan man jo godt undre sig over, om det nu også er fornuftigt.

Men jeg forstår, at kommunikationsministeren arbejder med noget, som måske kan begrænse det. Det synes jeg er meget godt, så vi må foreløbig afvise lovforslaget.

Ingrid Kjældgaard (FP):

Da Fremskridtspartiets ordfører ikke kan være til stede, skal jeg her forelægge Fremskridtspartiets synspunkt om SF's forslag om ændret markedsføring, der drejer sig om at blive fri for at modtage uønskede reklametryksager.

Fremskridtspartiet synes, det er et unødvendig bureaukratisk forslag, og selv om der i gruppen er flere, der har sympati for tanken om at kunne sige nej, tror vi ikke, forslaget her er den rigtige løsning. Kunne det lade sig gøre i praksis, måtte den enkleste løsning være et tydeligt skilt på brevkassen, som tilkendegav, at man ikke ønskede at modtage reklamer. Men som sagt har vi ikke stor tiltro til, at det vil være muligt at løse problemet på en ordentlig måde.

Vi siger derfor foreløbig nej, men skulle det under udvalgsarbejdet vise sig, at der er en fornuftig og farbar vej, vil vi se på det igen inden tredje behandling.

Den sondring, der lægges op til mellem information og reklamer, anser vi ikke for gennemførlig. Vi synes bestemt heller ikke, det er nogen god idé at lade forbrugerombudsmanden udforme reglerne, så alt i alt er vi ikke indstillet på at støtte lovforslaget i dets nuværende form.

Larsen-Ledet (RV):

Det Radikale Venstre har i mange år været modstander af, at man kan fylde brevkasserne og entreerne med farvestrålende tryksager.

Vi er enige i, at det er på høje tid, at der findes en løsning, der kan praktiseres uden de meget stive og bureaukratiske bestemmelser i SF's forslag. Det skulle forhåbentlig kunne lade sig gøre at finde en løsning uden at skulle gå så vidt, som man gør dér. Regeringen og kommunikationsministeren er jo allerede i gang med at finde frem til en løsning, der skulle gå ud på, at adresseløse tryksager kan afvises med afsendernes indforståelse. Hvis ikke denne løsningsmodel kan anvendes, ar vi indstillet på at ændre postloven.

Det vil altså sige, at regeringen er langt fremme med spørgsmålet om reklametryksagers skæbne. Det er vigtigt, at det bliver en frivillig sag at afgøre, om man vil modtage reklametryksager. Hvis vi ikke kan lide reklamer i tv, kan vi lukke kassen eller gå over på en anden kanal. Vi bør principielt have samme ret til at lukke brev-

kassen, når det drejer sig om adresseløse reklameforsendelser.

I Det Radikale Venstre har vi tillid til, at de overvejelser, som kommunikationsministeren gør sig på dette område, ender med en rimelig løsning.

Sonja Albrink (CD):

Forslaget, som er til behandling i dag, drejer sig om noget, vi har drøftet tidligere. Det er rigtigt, at vi mange gange hører borgerne spørge: Er det ikke overflødigt, hvorfor skal jeg have den ulejlighed med at bære tingene fra gulvet i min entré hen i affaldsbøtten? Det kan da også forekomme som et overflødigt ressourcespild.

Jeg synes ikke, at nogen borger i dette land skal forhindres i at tilsende mig noget, som vedkommende ønsker at tilsende mig. Men hvis P&T kan fremkomme med en ordning, der gælder for samtlige husstande, synes CD, at det ville være en god løsning.

Her tænker jeg f.eks. på et autoriseret skilt udarbejdet af P&T, der gælder for alle adresseløse forsendelser.

Lovforslaget er for åbent og utilstrækkeligt, og derfor må CD afvise SF's forslag.

Lysholm Christensen (KRF):

Vi har jo haft denne debat op til flere gange. Derfor er der ikke behov for at fremføre alle de principielle synspunkter en gang til, og det har de øvrige ordførere jo heller ikke fundet anledning til. Men jeg vil alligevel godt lige nævne hovedpunkterne, som de tager sig ud fra Kristeligt Folkepartis synspunkt.

Vi er meget interesserede i at finde en løsning på dette problem, og det afspejlede sig jo også i den sidste debat, vi havde om denne sag. Vi skal have fundet en løsning. Det er uværdigt for borgerne, at dette problem stadig væk spøger.

Der er et meget stort ressourceproblem. Vi synes ikke, det er ansvarligt at bruge så mange ressourcer på et område, som har så ringe virkning. Der er et miljøproblem. Det hele skal skaffes af vejen igen. Der er et spørgsmål om at få det bragt ud af døren, få det brændt. Der er noget med farvestoffer osv. Der er også et irritationsmoment for folk, som ikke ønsker at modtage dette her. Og så er der faktisk også et sikkerhedsproblem. Hvis man er ude at rejse nogle dage og ens brevsprække bugner af reklame-tryksager, er det en oplagt invitation til indbrud.

[Lysholm Christensen]

Vi må glæde os over, og vi noterer os, at der er en stigende interesse for at finde en løsning på dette problem. Der er efterhånden positive signaler fra mange partier. Spørgsmålet er bare, om vi kan finde den rigtige løsning nu.

For der er jo stadig væk problemer, det må vi erkende. Det er ikke enkelt. Det er et spørgsmål om at definere, hvad der er information, og hvad der er reklame. Der er også et problem med de private distributører. Det er jo ikke kun postvæsenet, der bringer det ud, det er jo også naboens børn, der tjener en lille skilling ved at bringe det ud efter skoletid. Så der er mange problemer i det, og vi skal have skovlen rigtig under det, før vi sætter en løsning.

Jeg har forstået, at kommunikationsministeren arbejder alvorligt på en løsning af problemet, og vi vil da naturligvis følge det meget nøje og vurdere, om det, der kommer ud af dette arbejde, også er en rimelig løsning.

Vi mener altså ikke, at det foreliggende lovforslag grundlæggende løser problemet, og derfor må vi bedrøve forslagsstillerne med, at vi ikke kan støtte forslaget, som det foreligger. Men der skal ikke herske nogen som helst tvivl om, at tanken har vores fulde sympati, og vi medvirker af fuld kraft på at finde en løsning.

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Det er jo ingen overraskelse, at Kristeligt Folkeparti siger det, som det gør, for det vidste vi jo fra for en måned siden, da partiets eget forslag var til behandling. Men når jeg tager en kort bemærkning, er det, fordi jeg synes, det er en uhyggelig argumentation, hr. Lysholm Christensen kommer med.

At man her fra Folketingets talerstol skal få at vide, at en del information er nytteløs, ligegyldig eller spild! Jamen er det så Land og Folk, der er spild næste gang? Den er der jo heller ikke så mange der læser. Eller hvad er det?

Selve princippet om, at lovgivningsmagten skal fortælle, at nogle informationer ikke skal ud, fordi de ikke er gode nok, er en holdning, der hører det gamle Østeuropa til. Det er i Østeuropa, man sagde i gamle dage, at der var noget, der var så meget spild, at det ikke skulle have lov til at komme ud.

Efter min opfattelse et det her også et spørgsmål om ytringsfrihed og om, at hr. Lysholm

Christensen i virkeligheden krænker noget utrolig fundamentalt i vort åbne samfund.

(Kort bemærkning).

Lysholm Christensen (KRF):

Hr. Duetoft har vist ikke helt forstået, hvad jeg sagde for lidt siden. Det er ikke et spørgsmål om formynderi, men om de enkelte borgeres ret til at blive fri for noget, de ikke ønsker at modtage. Vi ved jo fra undersøgelser, at en stor del af befolkningen er stærkt utilfreds med, at den skal påtvinges alt dette her.

Lad os tage et eksempel: disse tunge, meget farvestrålende madkataloger på glittet papir, hvor sildeglasset er fremstillet i næsten fuld størrelse. Jeg kan godt finde ud af at købe mit sildeglass uden at få en reklametryksag, som viser det glas i fuld størrelse. Det er overflødigt efter mine begreber.

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Jeg vil gerne give hr. Lysholm Christensen ret i, at de madannoncer er noget underligt noget. De gør, at nogle af os må svømme kl. 7 om morgenen for overhovedet at være til, fordi vi måske kommer til at spise for meget af det.

Men det var jo ikke det, hr. Lysholm Christensen startede med at sige. Han sagde, at nu ville han godt komme med en bredere argumentation, og så gentog hr. Lysholm Christensen det, hr. Glønborg sagde for en måned siden. Det er direkte smagsdommeri, det er direkte vejen til at vurdere, hvilken information der er så god, at borgerne godt kan få den, og hvilken information der er så dårlig, at de ikke skal have den. Jamen det må borgerne selv afgøre i forbindelse med skiltning, det er jeg enig i, og det har CD's ordfører også sagt.

Men hr. Lysholm Christensen breder argumentationen ganske voldsomt mere ud, fordi Kristeligt Folkepartis forslag gik langt videre end det forslag, der er til forhandling nu. Derfor ved vi jo, at Kristeligt Folkeparti åbenbart vil over i den brede diskussion, og det har hr. Lysholm Christensen såmænd også lagt op til i dag. Og hvis hr. Lysholm Christensen ikke kan huske det, kan vi jo se efter, når fortrykket af Folketingstidende kommer til sin tid. Jeg har ret.

(Kort bemærkning).

Lysholm Christensen (KRF):

I dag har vi et forslag fra SF på dagsordenen. Det er det, vi debatterer, og det er de udsagn, som jeg er kommet med fra talerstolen i dag, der må være genstand for debatten, og derfor må jeg afvise hr. Duetofts bemærkninger.

Birthe Hansen (SF):

Jeg havde sådan glædet mig over – indtil jeg hørte hr. Duetoft bruge det ene ord, som jeg ikke kan glæde mig over – at efter at der nu var gået to år, siden vi fremsatte forslaget sidste gang, hvor det simpelt hen blev beskyldt for at knægte ytringsfriheden og i det hele taget være totalt umuligt, er der sket så glædelig en fremgang herinde, at man vil være med i dag og er interesseret i på en eller anden måde at sikre, at de mennesker, der ønsker sig disse reklamer frabedt, bliver respekteret. Og det er formålet med vort forslag.

Derfor vil jeg også sige tak til industriministeren, som overbragte regeringens sympati, og til Kommunikationsministeren, hos hvem jeg har sporet en velvilje gennem lang tid med hensyn til at finde en løsning.

Jeg vil også takke alle de ordførere, der var positive over for intentionerne. Jeg tror ikke, at vi – hverken i forslaget eller i det, vi har sagt om det – har påberåbt os, at vi har fundet de vises sten, og at vi præcist ved, hvordan det skal løses. Men tiden har arbejdet for os, og jeg vil sige, at hvis vi tager både vort forslag, Kristeligt Folkepartis forslag og den gule betænkning, ministeren har udarbejdet, i hånden og går ind i et positivt udvalgsarbejde, tror jeg, vi kan nå et resultat, som i hvert fald nej tak-folket kan være tilfreds med.

Jeg tror også på – fordi tiden ligesom har arbejdet for os – at vi har en mulighed for at få det gennemført, inden denne samling slutter i juni måned. Men foreløbig tak for den langt bedre medfart, vort forslag får denne gang.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 184:

Forslag til lov om ændring af lov om musik. (Musikskoler).

Af Ingerlise Koefoed (SF) og Søren Hansen (S) m.fl.

(Fremsat 8/2 90).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Kulturministeren (Ole Vig Jensen):

Jeg må sige om det foreliggende forslag, som er fremsat af Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti, at det er et initiativ, der vedrører en god sag. Der er ingen tvivl om, at musikskolerne, som vi kender dem i al deres mangfoldighed i ganske mange af landets kommuner, er meget gode og vigtige institutioner i det lokale kulturliv. Og jeg synes, det har været meget opmuntrende at erfare, at man igennem en længere årække, hvor kommunerne også har været klemmt økonomisk, har været i stand til og ønsket at prioritere musikskolerne, som jo er et frivilligt og 100 pct. kommunalt finansieret initiativ, så højt, som man har gjort. Det vidner om en betydelig interesse og ansvarsfølelse på det kulturelle område, også i lokalsamfundet.

Jeg er sikker på, at den eksisterende tradition på området, hvor ganske mange børn og unge deltager i musikundervisning, giver eleverne gode muligheder for at udvikle deres evner og kundskaber inden for musikkens område.

Jeg forstår, at forslaget er inspireret af Statens Musikråd; det ligner i hvert fald til forveksling Statens Musikråds initiativ. Jeg kan da også sige, at Kulturministeriet i al beskedenhed har bidraget med den tekniske udformning af lovforslaget. Det synes jeg er en meget rimelig service at yde.

Forslaget har de konsekvenser, at vi på statens budget skal afsætte knap 55 mio. kr. I forvejen er der en begrænset statslig støtte til mu-